

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΦΥΟΥΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΠΕΤΟΒΕΝ

(Άρθρον τοῦ Γάλλου γιατροῦ Δρος Βικτόρ Ωσέ.)

OΜπετόθεν, δια μεγαλύτερος ποιος ρυός τῶν αἰώνων, ὑπέφερε σ' ὅλη του τη ζωή.

Σὲ ἡλικία τριάντα χρόνων, ἦταν κιόλας ἐντελῶς κουφός. Τὶς σονάτες του καὶ τὶς συμφωνίες του, ποὺ δόλος διόσμος τὶς ἀκούει πάντα μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐχαρίστησι, διόσμος τὶς παρακολουθοῦσε μόνο μὲ τὴ σκέψη του καὶ τὶς ζοῦσε μὲ τὴ φαντασία του. Ποτὲ δὲν τὶς ἀκουσε. Τὶς φριχτὸς αὐτὸς γιὰ ξναν μουσικό! Τὶς ζωὴ στερημένη!

Καὶ πραγματικά, η ζωὴ τοῦ Μπετόθεν ἦταν ἔνα συνεχὲς μαρτύριο! Ή κληρονομικότης του ἦταν ἔλεεινή. Ή μητέρα του πέθανε φθισικὴ καὶ κληρονόμησε ἀπὸ αὐτὴν πνεύμονες ἔξαιρετικὰ λεπτούς.

Σὲ ἡλικία δεκαεπτὰ χρόνων, ὅπως γράφει διόσμος σὲ μιὰ ἐπιστολή του, βασανιζόταν ἀπὸ ἀσθμα καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφτανε αὐτὸς, ἔνοιωθε μιὰ μελαγχολία «ποὺ ἦταν μεγάλη δοσοσχεδὸν κ' η ἀρρώστεια του».

Κάθε χειμῶνα προσεβάλλετο ἀπὸ βρογχίτιδα: «Ο χειμῶνας μὲ σκοτώνει σχεδὸν γράφει. Υποφέρω διαρκῶς. Τὸ τρομερὸ μου συνάχι δὲν μ' ἀφῆνε οὕτε στιγμὴ καὶ μὲ κρατάει διαρκῶς στὸ κρεβάτι». Σὲ ὅλες του τὶς ἐπιστολές συναντάει κανεὶς τὶς φράσεις: «Υποφέρω διαρκῶς», «Βρίσκομαι στὸ κρεβάτι», «εἰμαι σὲ κακὰ χάλια» κτλ. Ἀπὸ αὐτὸς δὲ μπορεῖ νὰ συμπεράνῃ κανεὶς ποιὰ ἦταν η κατάστασις τῆς ζωῆς του.

Συχνὰ ἦταν τόσο ἀρρώστος, ὥστε μόλις ἔφευγαν οἱ φίλοι του ποὺ εἶχαν πάει νὰ μάθουν νέα του, ξεχνοῦσε τὴν πίσκεψή του. Μὲ τὸ παραμικρὸ κρύωμα, πάθαινε ὑποτροπὴ βρογχίτιδος η πνευμονίας. Πνιγόταν ἀπὸ τὸ ἀσθμα. Ο βήχας, ξνας ξερός καὶ ἄγριος βήχας, τοῦ σπάραζε τὸ λαιμό. Η ἀρρώστεια τῆς μητέρας του τὸν ἐτρόμαζε. Φοβόταν τὴν φυματίωσι, προπάντων ἀπὸ τότε ποὺ ἔνας γιατρὸς τοῦ εἶχε πῆστις ἀρρώστεια του ἦταν μιὰ «ἀρρώστεια τοῦ στήθους». Η φίλη τοῦ Μπετόθεν δεσποινίς ντελ· Ρίο γράφει στὸ ἡμερολόγιο της δτὶς ὅμεγάλος συνθέτης συνήθιζε νὰ φτύνῃ στὸ μαντήλι του καὶ νὰ κυττάζῃ κάθε φορά τὸ σάλιο του γιὰ νὰ δῆ μήπως ἦταν ματωμένο.

* * *

Μὲ τὸν καρὸ καὶ μὲ ἄλλη ἀρρώστεια χρονία ἥρθε νὰ προστεθῇ στὴν βρογχίτιδα: Ή ἐντερίτις. «Υποφέρω ἀπὸ κοιλιακὰ, γράφει. Εἶνε η συνηθισμένη μου ἀρρώστεια. Εχω συνεχῆ διάρροια, πρᾶγμα ποὺ μοῦ προκαλεῖ μιὰ τρομερὴ ἀδυναμία». Άλλον πάλι γράφει: «Εἰμαι πολὺ ἀσχημα σήμερα. Εχω τρομερὴ διάρροια. Τὸ φτωχό μου στομάχι εἶνε σὲ χάλια».

Ο Μπετόθεν ὑπέφερε ἀπὸ φοβερούς πονοκεφάλους. Μὰ καὶ τὰ μάτια του δὲν πήγαιναν πίσω. «Καὶ τὰ μάτια ἀκόμη μοῦ πονᾶν, γράφει. Πρέπει νὰ τὰ προσέχω πολύ. Εἰμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὰ δένω μὲ ξναν ἐπίδεσμο τὴν χταπα».

Έκτὸς ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἀρρώστειες, ὑπέφερε καὶ ἀπὸ δξεῖς ρευματισμούς καθὼς καὶ ἀπὸ ξναν ἵκτερο, δὲ ποιὸς δὲν εἶχε τελειωμό.

Στὸ τέλος, δι Μπετόθεν ξγινε ὑδρωπικός, πρᾶγμα ποὺ τὸν ἀνάγκασε νὰ ὑποθληθῇ σὲ τέσσερες ἐγχειρήσεις. Στὴ μιὰ

ἀπὸ αὐτὲς τοῦ ἔθγαλαν ἀπὸ τὴν κοιλιὰ δέκα λίτρες νερὸ κοὶ τὴ δεύτερη εἴκοσι. Αὐτὴ ἦταν ἡ τελευταία φάσις τῶν παθήσεών του. Τὸ εἶχε καταλάβει κι' διόσμος αὐτὸς καὶ γράφει καποῦ: «Ο χάρος δὲν θερίση μὲ τὸ δρεπάνι τού». Καὶ δμως, ἔπειτ' ἀπὸ κάθε ἐγχειρήσι ἔνοιωθε τὸν ἔσυτό του ἀνακουφισμένο καὶ η ἐμπιστοσύνη του στὴ ζωὴ ξαναγύριζε.

Μὰ η ἀδυναμία του μεγάλων δόλονα καὶ εἶχε συχνὲς λιποθυμίες.

Καὶ ἔτσι πέθανε στὶς 26 Μαρτίου 1821, σὲ ἡλικία πενήντα εφτά χρόνων, η μεγαλύτερη μουσικὴ μεγαλοφύια τῶν αἰώνων.

* * *

Ο Μπετόθεν εἶχε πάθει δτὶς παθαίνουν δσοὶ ὑποφέρουν ἀπὸ χρόνιες ἀρρώστειες: βλέποντας δτὶς δὲν θεραπεύονται τὰ βάζουν μὲ τούς γιατρούς των.

Ο Μπετόθεν δὲν ἀπέτελεσε ἔξαρτεσι τοῦ κανόνος αὐτοῦ. «Ολοὶ οἱ γιατροί του ἔχασαν διαδοχικὰ τὴν ἐμπιστοσύνη του. Τὸν ἔνα τὸν ἔλεγε «κολοκυθόγιατρο», τὸν ἄλλο «Κάιν», τὸν ἄλλο «Δολοφόνο» κλπ.

Μὰ καὶ στοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν ὑπηρετοῦσαν δὲν φερόταν καλύτερα: «Αν τὸ στομάχι μου ἔχη τέτοια χάλια — γράφει καποῦ — καὶ ἀν ἔχω τόσο τρομερὸ συνάχι, τὸ πρώτο δφείλεται στὴν ἀγελάδα τὴ μαγειρισσά μου μὲ τὰ ἀπαίσια φαγητὰ ποὺ μοῦ φτιάχνει καὶ τὸ δεύτερο στὴ γουρούνα τὴν ὑπηρέτρια μου ποὺ ἀφῆνε δλες τὶς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα ἀνοιχτά».

Καὶ δμως, οἱ γιατροὶ τοῦ Μπετόθεν ἔκαναν δτὶς μποροῦσαν γι' αὐτὸν, μὲ τὰ μέσα ποὺ διέθετε ἡ ἐπιστήμη ἔκεινη τὴν ἐποχή. Οταν, νέος ἀκόμα, προσεβλήθη ἀπὸ εύλογία καὶ τυφοειδῆ πυρετό, τὸν περιποιήθηκαν τόσο καλά, ὥστε γλύτωσε. Δυὸς φορὲς ἀκόμη τοῦ ἔσωσαν τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν πνευμονία. Δὲν ἔπειπε λοιπὸν νάχη κανεὶς τὴν ἀξίωσι ἀπὸ αὐτοὺς νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὶς βρογχίτιδές του καὶ τὴν ἐντρίτιδα ποὺ καὶ σήμερα ἀκόμα,

παρ' ὅλες τὶς τεράστιες ιαροδόους τῆς ἐπιστήμης, θεωροῦνται δυσκολοθεράπευτες. Εξ ἄλλου δι Μπετόθεν δὲν πέθανε οὔτε ἀπὸ τὶς συνέπειες τῆς βρογχίτιδος, οὔτε ἀπὸ κρίσι ἐντερίτιδος. Ο θάνατός του πρέπει ν' ἀποδοθῇ στὴν κατάστασι τοῦ ἥπατός του.

Εἶχε πάθει κίρρωσι τοῦ ἥπατος, η δποία καὶ τοῦ προκαλεσε τὴν ὑδροπικία. Η ἀρρώστεια αὐτὴ τοῦ παρουσιάστηκε μὲ ναυτίες, αίμορροΐδες, ἐμετούς, πρηξίματα, φουσκώματα κτλ.

Μὰ γιὰ δλ' αὐτὰ, δ μόνος ἔνοχος εἰν' διόσμος δι Μπετόθεν. Ποιὰ μεγαλοφύια ἀλλωστε δὲν ἔχει καὶ τὴν ἀνιποδή λοιπὸν τοῦ Μπετόθεν, δ ὀποῖος εἶχε γεννηθῆ στὴν πατρίδα τῆς μπύρας, ἦταν νὰ συχνάζῃ ὑπερβολικὰ στὰ ζυθοπωλεῖα. Μόλις συνερχόταν λίγο ἀπὸ τὶς ἀρρώστειες του, ἔτρεχε ἀμέσως στὶς μπύρες. Εκεῖ ἔδινε ραντεβού στοὺς φίλους του κι' ἔπινε ὅπως μόνο οι Γερμανοί ξέρουν νὰ πίνουν.

Τέτοια δίαιτα δὲν συνιστᾶται βέσσαια οὔτε γιὰ τὴν ἐντερίτιδα, οὔτε γιὰ τὸ ἥπαρ. Δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ἐπιδεινώσῃ

Ο Μπετόθεν

ΜΕΡΙΚΟΙ ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

ΤΙ ΘΗΡΙΟΝ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ΆΛΛΑ ΚΑΙ ΤΙ ΜΗΔΑΜΙΝΟΤΗΣ!

Τί καταναλίσκει ή άνθρωπότης. Οι έκπληκτοι υπολογισμοί ένδος Αμερικανού χημικού. Πόσο στοιχίζει τὸ σῶμα μας. Τί εἶνε ἡ ἔξυπνάδα μας. Ο πληθυσμὸς τῆς γῆς. Τί τρώει ἡ άνθρωπότης.

Τὸ βάρος τῶν δοντιῶν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς κλπ. κλπ.

E ΔΩ καὶ λίγο καιρὸν. Ένας Αμερικανὸς χημικὸς, δικαθηγητὴς Τζόνας Μόργκαν, ἔκανε ἔναν παράξενο ύπολογισμὸν, ἀπὸ ἐκείνους μὲ τοὺς δόποίους μᾶς ξαφνιάζουν κάθε τόσο οἱ ἐπιστήμονες τοῦ Νέου Κόσμου... Ο δόκτωρ Μόργκαν, οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ, ύπολογισε πόσο περίπου στοιχίζουν τὰ διάφορα συστατικὰ ἐνὸς αιθρωπίνου σώματος καὶ βρήκε τὸ ἔξῆς: "Ολα μαζὺ δέν κοστίζουν πάρα πάνω ἀπὸ 5 δολλάρια! Μὰ δὲ ιδιότροπος χημικὸς δὲν περιωρίσθηκε μόνο σ' αὐτή του τὴν πρωτότυπη ἔρευνα." Εκανε κι' ἄλλες πολλές, ποὺ εἶνε ἔξισου ἐνδιαφέρουσες καὶ ἀποκαλυπτικὲς γιὰ τὸ μυστήριο τῆς ζωῆς ἀπάνω στὴ γῆ.

Υπολόγισε, παραδείγματος χάριν, πόσα λεπτὰ ξιδεύει ἔνας άνθρωπος τὴν ήμέρα γιὰ τὴν συντήρησί του καὶ βρήκε ὅτι τὸ ποσὸ αὐτὸν δὲν ξεπερνάει τὸ 1 δολλάριο. Μ' ἔνα δολλάριο τὴν ήμέρα μπορεῖ θαυμάσια νὰ ζήσῃ κάθε άνθρωπος. "Ολα τ' ἄλλα ἔξιδα ποὺ κάνουμε εἶνε περιττὰ ἀπὸ μιὰ ἀποφι καὶ συμβατικὰ δημιουργήματα τοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ μας.

Ἐκαμε δῆμως κι' ἔνα σωρὸ δἄλλους ἐπίσης περίεργους ύπολογισμούς, πολὺ λίγο κολακευτικοὺς γιὰ τοὺς άνθρωπους. "Ολα ἡ μιᾶς δύναμίς μας, κατὰ τὸν χημικὸν Μόργκαν, μπορεῖ νὰ ἀντιπροσωπευθῇ ἀπὸ ἔνα χοντρὸ καρφί. "Οση ἀντίσται παρουσιάζει τὸ καρφὶ αὐτὸν, τόση εἶνε καὶ ἡ μιᾶς δύναμίς μας. "Οσο γιὰ τὴν περίφημη ἔξυπνάδα μας, δὲ Αμερικανὸς ἐπιστήμων εἶνε ἀδυσώπητος: γι' αὐτὸν ἡ άνθρωπινη ἔξυπνάδα δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μερικὰ γράμματα φωσφόρου.

Πόσος τώρα εἶνε κατὰ μέσον δρονὸς δὲ πληθυσμὸς τοῦ κόσμου; Ο Μόργκαν μᾶς πληροφορεῖ ἀπὸ τὶς διάφορες στατιστικὲς, δὲ μέσον δρος τοῦ πληθυσμοῦ ξεπερνάει τὰ δύο δισεκατομμύρια.

Ἐπίσης ἔχει ύπολογισθῆ ὅτι κάθε ήμέρα γεννιέται ἔνα παιδί σὲ κάθε δέκα χιλιάδες κατοίκους τῆς γῆς καὶ συνεπῶς ἔχουμε καθημερινῶς 200 χιλιάδες γέννησεις, κάθε χρόνο δὲ 72 ἑκατομμύρια. Μέσα σὲ 30 αἰῶνες θὰ ἔχωμε ἔνα σύνολο ἀπὸ 26 δισεκατομμύρια γεννήσεις!...

Ἄν τώρα ύπολογίσωμε ὅτι κάθε ἀτομο κατὰ μέσον δρονὸν ζυγίζει 60 κιλὰ, τὸ βάρος δλων αὐτῶν τῶν άνθρωπων ἀπάνω στὴ γῆ φτάνει τὰ 156 ἑκατομμύρια τόννους.

Γιὰ νὰ θρέψῃ αὐτὰ τὰ 26 δισεκατομμύρια τῶν άνθρωπων, ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ ἐποχὴ μέχρι σήμερα, ἡ γῆ προσέφερε κάθε εἰδους προϊόντα, μὰ καὶ οἱ ίδιοι οἱ άνθρωποι ἐνδιαφέρηκαν γιὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν αὐτῶν τῶν προϊόντων, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ πέθαιναν ἀπὸ τὴν πείνα. Φαντασθῆτε ὅτι μόνο τὸ βάρος τῶν δοντιῶν τους φτάνει τὶς 700 χιλιάδες τόννους!...

Ωστόσο, μποροῦμε νὰ κάνουμε καὶ πιὸ συγκεκριμένους ύπολογισμούς. "Αν δὲ πληθυσμὸς τῆς γῆς κατὰ τοὺς τελευταῖς αἰῶνες ήταν, κατὰ μέσον δρον, 2 δισεκατομμύρια

τὴν κατάστασι. Καὶ γι' αὐτὴ τὴν αἰτία, στὸ 1821, τὸ ήπαρτου ἄρχισε νὰ ἐκδηλώνῃ τὴν πάθησί του μὲ δυνατὴ κρίσις ἰκτέρου. Τοῦ κάκου οἱ γιατροὶ τὸν προειδοποίησαν τότε. Ο Μπετόβεν δὲν τοὺς ἔδωσε καμμιὰ σημασία κι' ἔξακολούθησε τὸν ίδιο τρόπο ζωῆς, ὡς ὅτου ἔκοψε τὸ νῆμα τῶν ήμερῶν του δὲ θάνατος, «δοφειλόμενος εἰς ύπερβολικὴ χρῆσι ποτῶν», ὅπως διεπίστωσε δὲ φίλος του γιατρὸς, δόκτωρ Μαλφάττις.

Δόκτωρ Β. ΩΣΕ

άνθρωποι, ίδού τί κατανάλωσι τῶν προϊόντων τῆς γῆς ἔκαναν καθημερινῶς αὐτοὶ οἱ άνθρωποι.

Ψωμὶ καὶ ἄλλα δημητριακὰ, μὲ μέσον δρο καταναλώσεως 750 γραμμάρια γιὰ κάθε ἀτομο: ἔνα καὶ μισὸ ἑκατομμύριο τόννοι.

Κρέας, ὅποιουδήποτε εἰδους, μὲ μέσον δρο καταναλώσεως 150 γραμμάρια γιὰ κάθε ἀτομο: 300 χιλιάδες τόννοι. Μὲ ἄλλα λόγια, δλος δὲ πληθυσμὸς τῆς γῆς τρώει κάθε ήμέρα ἔνα πελώριο κοπάδι ἀπὸ 600 χιλιάδες βώδια!

Ξέρετε τώρα πόσο νερὸ πίνουμε καθημερινῶς οἱ άνθρωποι, μὲ μέσον δρο 3 λίτρες γιὰ κάθε ἀτομο: Απλούστατα, 60 ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα.

"Οσο γιὰ τὸ κρασὶ καὶ τὴν μπύρα, μὲ μέσον δρο μισὴ λίτρα, ἡ κατανάλωσί τους φθάνει τὸ ἔνα ἑκατομμύριο ἑκατόλιτρα.

Γιὰ τὰ χορταρικὰ, τὰ ψάρια, τὸ γάλα, τὰ αὐγὰ, τὸ ρύζι, μὲ μέσον δρο 2 χιλιόγραμμα τὴν ήμέρα γιὰ κάθε ἀτομο, ἔχουμε μιὰ κατανάλωσι ποὺ φθάνει τὰ 6 ἑκατομμύρια τόννους.

Ίδού μερικὰ ἀκόμη παραδείγματα: κατὰ τοὺς 30 αἰῶνες ποὺ υπάρχει ἡ άνθρωπότης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔγινε τόση κατανάλωσίς κρέατος, ὡστε ὃν θελήσουμε νὰ δώσουμε μιὰ παρυστατικὴ εἰκόνα τῆς ποσότητος, θὰ ἔχουμε ἔνα κοπάδι ἀπὸ 12 ἑκατομμύρια βώδια.

Μὲ ἄλλα λόγια, κάθε ἀτομο, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του (μέσος δρος, δπως εἴπαμε, εἶνε 40 χρόνια), ἔφαγε 2160 περίπου χιλιόγραμμα κρέας ἡ σωστὰ πέντε δλόκληρα βώδια!

Κι' ἀρά γε συλλογισθῆκατε ποτὲ ὅτι, τρώγοντας ἔνα αὐγὸ κάθε μέρα, σὲ σαράντα χρόνια ζωῆς ἔχετε καταβροχθίσει 15 χιλιάδες περίπου αὐγὰ, τὰ δποῖα ὃν τὰ βάλουμε στὴ σερρὰ, σχηματίζουμε ἔνα δλόκληρο χιλιόμετρο;

Θὰ νομίσετε τώρα, ὅτι δὲ δόκτωρ Μόργκαν ξέαντλησε πειά τοὺς ύπολογισμούς του. "Ε, ὅχι, λοιπόν. "Εχει κάνει κι' ἄλλους, ἀκόμα πιὸ παράξενους. "Ορίστε μερικοί:

"Αν ἔνας άνθρωπος κάνη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ήμέρας δέκα χιλιάδες βήματα, μήκους τὸ καθένα 60 πόντων, μέσα σ' ἔνα χρόνο ἔχει διανύσει 2160 χιλιόμετρα καὶ μέσα σὲ 40 χρόνια σωστὰ 86.400 χιλιόμετρα. Μὲ ἄλλα λόγια ἔχει κάνει πολλές φορὲς τὸ γῦρο τῆς γῆς!

"Αν πάλι ύπολογίσουμε ὅτι κάθε ἀτομο μιλάει ἀπάνω-κάτω ἔξη δρες τὴν ήμέρα, προφέροντας κάθε μέρα 20 χιλιάδες περίπου λέξεις, σὲ 40 χρόνια θὰ ἔχῃ προφέρει περισσότερα ἀπὸ 300 ἑκατομμύρια λέξεις, ποὺ εἶνε ἀρκετὲς γιὰ νὰ σχηματίσουν μιὰ βιβλιοθήκη ἀπὸ 250 τόμους, 200 σελίδων δὲ καθένας.

Φυσικὰ, γιὰ τὸν ύπολογισμὸν αὐτὸν, δὲ Αμερικανὸς καθηγητὴς ἔλαβε ύπ' ὅψει του τοὺς σοθαρούς ἄνδρες, γιατὶ ὃν ἔστηριζε τοὺς ύπολογισμούς του στὶς γυναικεῖς, τῶν δποίων εἶνε γνωστὴ ἡ φλυαρία, θὰ ἔχανε τὸν μπούσουλα.

Τέλος, γιὰ νὰ κλείσουμε αὐτὸν τὸ περίφημο ἀρθρο, ἀναφέρουμε ὅτι, ὃν κάθε άνθρωπος λυώνη κάθε χρόνο 30 μέτρα ύφασματος γιὰ ροῦχα, ἐσώρρουχα, σεντόνια κλπ., ἔχουμε μιὰ ἑτησία κατανάλωσι ἀπὸ 60 ἑκατομμύρια χιλιόμετρα ύφασματος!...

ΑΛΑΝΤΟ ΜΠΙΑΚΙ

Μοναδικὴ ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ Γυναικείων Φορεμάτων ύπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς διαπρεποῦς καλλιτέχνιδος μοδίστας κ. ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ, Σύνταγμα, Μητροπόλεως 14 α', Αθῆναι.

